

**RAAD VAN
DE EUROPESE UNIE**

**Brussel, 12 december 2008
(OR. fr)**

17271/08

CONCL 5

BEGELEIDENDE NOTA

van: het voorzitterschap

aan: de delegaties

Betreft: **EUROPESE RAAD VAN BRUSSEL
11 EN 12 DECEMBER 2008**

CONCLUSIES VAN HET VOORZITTERSCHAP

Voor de delegaties gaan hierbij de conclusies van het voorzitterschap van de Europese Raad van Brussel (11 en 12 december 2008).

De Europese Raad is op 11 en 12 december 2008 bijeengekomen en heeft een herstelplan voor de Europese economie goedgekeurd ter grootte van omstreeks 200 miljard euro, wat neerkomt op ongeveer 1,5% van het BBP van de Europese Unie. Dat plan vormt het gemeenschappelijk kader dat coherentie moet brengen in de inspanningen van de lidstaten en de Europese Unie zodat zij maximaal effect sorteren. Ook heeft de Europese Raad een akkoord bereikt over het pakket energie/klimaatverandering op grond waarvan het pakket nog dit jaar met het Europees Parlement afgerond moet kunnen worden. Met die beslissende doorbraak zal de Europese Unie de ambitieuze toezeggingen kunnen waarmaken die hierover in 2007 zijn gedaan en zal zij de drijvende kracht kunnen blijven bij het streven naar een ambitieus, wereldwijd, breed akkoord volgend jaar in Kopenhagen. De Europese Raad heeft via concrete besluiten laten blijken dat hij een nieuw elan wil geven aan het Europees veiligheids- en defensiebeleid, zodat kan worden gereageerd op de nieuwe uitdagingen voor zijn veiligheid. Tot slot heeft de Europese Raad naar een antwoord gezocht op de bezwaren die tijdens het Ierse referendum zijn geuit, en heeft hij een demarche omschreven waarmee het Verdrag van Lissabon voor het eind van 2009 in werking kan treden.

o

o o

De bijeenkomst van de Europese Raad werd voorafgegaan door een uiteenzetting van de heer Hans-Gert Pöttering, voorzitter van het Europees Parlement, na afloop waarvan een gedachtewisseling plaatsvond.

o

o o

I. Verdrag van Lissabon

1. De Europese Raad bevestigt opnieuw dat hij het Verdrag van Lissabon noodzakelijk acht om de uitgebreide Unie efficiënter, democratischer en doelmatiger te laten functioneren, onder meer in internationale aangelegenheden. Opdat het Verdrag voor het eind van 2009 in werking zou kunnen treden, heeft de Europese Raad, met inachtneming van de doelstellingen van de Verdragen, de volgende te bewandelen weg bepaald.

2. In verband met de samenstelling van de Commissie herinnert de Europese Raad eraan dat de vigerende verdragen eisen dat het aantal Commissieleden in 2009 wordt beperkt. De Europese Raad gaat ermee akkoord dat mits het Verdrag van Lissabon in werking treedt, conform de nodige juridische procedures een besluit wordt genomen dat ertoe strekt dat in de Commissie nog steeds een onderdaan van elke lidstaat zitting zal hebben.

3. De Europese Raad heeft zorgvuldig nota genomen van de andere door de Taoiseach genoemde bezwaren van het Ierse volk, zoals opgenomen in bijlage 1, betreffende het belastingbeleid, familie-, sociale en ethische vraagstukken, en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, wat betreft het traditionele neutraliteitsbeleid van Ierland. De Europese Raad gaat ermee akkoord dat aan alle bezwaren in die verklaring wordt tegemoetgekomen, tot wederzijdse tevredenheid van Ierland en de andere lidstaten, mits Ierland de in punt 4 genoemde toezegging doet.

De noodzakelijke juridische garanties zullen worden gegeven op de volgende drie punten:

- het Verdrag van Lissabon verandert op geen enkele wijze en voor geen enkele lidstaat iets aan de reikwijdte of werking van de bevoegdheden van de Unie met betrekking tot belastingheffing;

- het Verdrag van Lissabon laat het veiligheids- en defensiebeleid van de lidstaten onverlet, ook het traditionele neutraliteitsbeleid van Ierland en de verplichtingen van de meeste andere lidstaten;

- een garantie dat de toekenning door het Verdrag van Lissabon van een juridische status aan het EU-Handvest van de grondrechten en de bepalingen van dat verdrag betreffende justitie en binnenlandse zaken de bepalingen van de Ierse grondwet inzake het recht op leven, en inzake onderwijs en gezin geheel onverlet laten.

Bovendien wordt het grote belang van de in bijlage 1, punt d), vermelde thema's, met inbegrip van de rechten van werknemers, bevestigd.

4. In het licht van de bovengenoemde toezeggingen van de Europese Raad, en op voorwaarde dat de gedetailleerde vervolgwerkzaamheden medio 2009 naar tevredenheid zijn afgerond, en naar tevredenheid zijn uitgevoerd, zegt de Ierse regering toe dat zij het Lissabonverdrag vóór het verstrijken van de termijn van de huidige Commissie zal ratificeren.

II. Economische en financiële vraagstukken

5. De financiële en economische crisis heeft een wereldwijd karakter. Daarom gaat de Europese Unie in overleg met haar internationale partners te werk. Tijdens de op EU-initiatief op 15 november 2008 gehouden top van Washington is een ambitieus werkprogramma opgesteld om de wereldeconomie in onderling overleg weer op gang te trekken, de regulering van de financiële markten efficiënter te maken, voor een beter mondiaal bestuur te zorgen en protectionisme af te wijzen. Het werkprogramma moet volgens het vastgestelde tijdschema worden uitgevoerd. De Raad wordt verzocht om de voorbereiding van die werkzaamheden met de Commissie te organiseren en aan de Europese Raad van voorjaar 2009 over de vorderingen dienaangaande te rapporteren, met het oog op de komende top op 2 april aanstaande in Londen.
6. Europa heeft op gecoördineerde wijze de nodige spoedmaatregelen genomen om de goede werking van het financiële stelsel en het vertrouwen van de economische actoren te herstellen. De Europese Raad acht het nodig dat de lidstaten onverwijld de laatste hand aan die maatregelen kunnen leggen. Hij dringt erop aan dat de maatregelen met inschakeling van alle betrokken actoren snel en volledig worden uitgevoerd, conform het door de Raad op 2 december 2008 opgestelde kader. De Europese Raad spoort de banken en de financiële instellingen aan de hun geboden faciliteiten ten volle te benutten teneinde de kredietverlening aan de economie gaande te houden en te ondersteunen en de kredietnemers te laten profiteren van de lagere centrale rentetarieven. In dit verband moet ervoor worden gezorgd dat de maatregelen van het gemeenschappelijk kader, met name de garantiemechanismen, daadwerkelijk op zodanige wijze worden toegepast dat zij bijdragen tot lagere financieringskosten voor de financiële instellingen, ten gunste van ondernemingen en huishoudens.

7. De financiële markten blijven kwetsbaar. Wij moeten op onze hoede blijven en voorrang blijven geven aan maatregelen om de stabiliteit en de transparantie van, alsmede het toezicht op de financiële sector te versterken, met name de maatregelen in de routekaart van de Raad ECOFIN. In dat verband spreekt de Europese Raad de wens uit dat de onderhandelingen met het Europees Parlement leiden tot spoedige aanneming van de wetgevingsbesluiten waarover de Raad een algemene oriëntatie heeft bereikt¹. Ook roept hij ertoe op snel besluiten te nemen over andere als prioritair aangemerkte onderwerpen, met name ratingbureaus, financieel toezicht en standaarden voor jaarrekeningen.
8. De financiële crisis treft nu ook de economie. Een recessie bedreigt de eurozone en zelfs de Unie in haar geheel. In die buitengewone omstandigheden zal Europa eensgezind, krachtig, snel en doortastend optreden om een recessiespiraal te vermijden en de economische bedrijvigheid en de werkgelegenheid te ondersteunen. Het zal alle instrumenten waarover het beschikt inzetten en in overleg handelen zodat de door de Unie en door elk van haar lidstaten genomen maatregelen maximaal effect sorteren. In dit verband dient ook het beleid van de lidstaten inzake sociale bescherming en sociale insluiting een vitale rol te spelen.
9. De Europese Raad stemt in met het Europees economisch herstelplan, dat hieronder nader wordt toegelicht. Dit plan vormt een samenhangend kader voor het optreden op Unieniveau en voor de maatregelen waartoe elke lidstaat besluit, rekening houdend met ieders situatie. In de geest van de mededeling van de Commissie van 26 november 2008 berust het plan op een inspanning die neerkomt op ongeveer 1,5% van het BBP van de Europese Unie. Het voorziet tevens in prioritaire maatregelen waardoor onze economieën zich sneller kunnen aanpassen aan de huidige uitdagingen.
10. In dit verband hebben de Europese Centrale Bank en de overige centrale banken hun rentevoeten sterk verlaagd; aldus steunen zij een niet-inflatoire groei en dragen zij bij tot de financiële stabiliteit.

¹ Het gaat hier om de ontwerp-richtlijnen inzake de kapitaalvereisten voor banken, de solvabiliteit van verzekeringsondernemingen, de instellingen voor collectieve belegging in effecten en bescherming van de spaardeposito's.

11. Wat de maatregelen betreft die onder de bevoegdheid van de Europese Unie vallen, verleent de Europese Raad in het bijzonder zijn steun aan het idee dat:
- de interventies van de Europese Investeringsbank in 2009/2010, ten belope van 30 miljard euro, worden verhoogd, in het bijzonder ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf, voor hernieuwbare energie, alsmede voor schoon vervoer, met name ten gunste van de automobielsector, evenals de oprichting van het Europees Energiefonds 2020, de klimaatverandering en de infrastructuur ("Fonds Marguerite") in partnerschap met nationale institutionele investeerders;
 - de programma's die door het Cohesiefonds, de structuurfondsen of het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling worden gefinancierd, met het oog op de verhoging van de investeringen in infrastructuur en energie-efficiëntie, volgens eenvoudiger procedures en versneld worden uitgevoerd;
 - op basis van een lijst van concrete projecten die de Commissie - rekening houdend met een passend geografisch evenwicht - zal voorleggen, gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om, in het kader van de Gemeenschapsbegroting, de investeringen in die sectoren te verhogen, en het hogesnelheidsinternet via stimuleringsmaatregelen te ontwikkelen, ook in in dat opzicht slecht voorziene gebieden;
 - het Europees Sociaal Fonds snel extra maatregelen treft ter ondersteuning van de werkgelegenheid, met name ten behoeve van de meest kwetsbare lagen van de bevolking, waarbij bijzondere aandacht zal uitgaan naar de kleinste ondernemingen door het beperken van de niet-salariële arbeidskosten;
 - in de sleutelsectoren van de Europese economie werkgelegenheidsbevorderende maatregelen worden getroffen, met name via het Europees fonds voor aanpassing aan de globalisering, mede door de verbetering en bespoediging van zijn procedures;
 - de lidstaten die dat wensen, in bepaalde sectoren verlaagde btw-tarieven kunnen toepassen: de Europese Raad verzoekt de Raad ECOFIN deze kwestie vóór maart 2009 haar beslag te geven;

- een tijdelijke vrijstelling van twee jaar boven de "de minimis-drempel" inzake staatssteun van maximaal 500 000 euro en de aanpassing van het kader, welke nodig zijn om meer ondersteuning te bieden aan ondernemingen, met name mkb-ondernemingen, en de uitvoering van het actieplan voor een "Small Business Act" waaraan de Raad op 1 december 2008 zijn goedkeuring heeft gehecht;
- het gebruik voor 2009 en 2010 van de versnelde procedures in de richtlijnen inzake overheidsopdrachten, dat gerechtvaardigd wordt door de buitengewone aard van de huidige economische situatie, teneinde de lengte van de aanbestedingsprocedure voor de procedures voor grote overheidsprojecten te beperken van 87 tot 30 dagen;
- een verdere algemene en significante verlaging van de administratieve lasten voor de ondernemingen.

De Europese Raad verzoekt het Europees Parlement, de Raad en de Commissie om, onder volledige inachtneming van de huidige financiële vooruitzichten en de procedures van het interinstitutioneel akkoord, zo spoedig mogelijk de nodige besluiten te nemen, ook in voorkomend geval, over het regelgevingskader.

12. De lidstaten hebben op hun niveau reeds een aantal belangrijke maatregelen genomen die op hun eigen situatie toegespitst zijn en hun uiteenlopende manoeuvreerruimtes weerspiegelen. Gezien de omvang van de crisis is een grotere en gecoördineerde inspanning nodig, in het kader van een gezamenlijke aanpak die op de volgende richtsnoeren berust:

- de maatregelen voor vraagondersteuning moeten een onmiddellijk effect beogen, beperkt in de tijd zijn en gericht op de zwaarst getroffen en, wat de structuur van de economie betreft, de belangrijkste sectoren (bijvoorbeeld de automobiel- en de bouwsector);
- die maatregelen kunnen afhankelijk van de nationale situatie de vorm aannemen van een verhoging van de openbare bestedingen, verantwoorde verlagingen van de fiscale druk, verlaging van de sociale lasten, steunmaatregelen voor bepaalde categorieën ondernemingen of rechtstreekse bijstand aan huishoudens, met name de meest kwetsbare onder hen;
- zij zullen gepaard gaan met een krachtiger uitvoering van structurele hervormingen in het kader van de Lissabonstrategie. Die hervormingen zullen gericht zijn op meer financiering voor investeringen en infrastructuur, verbetering van de concurrentiekracht van de ondernemingen, verhoging van de steun voor het mkb, werkgelegenheidsbevordering, innovatie, onderzoek en ontwikkeling, alsmede onderwijs en opleiding.

13. De Europese Raad onderstreept dat het herziene stabiliteits- en groeipact de hoeksteen van het begrotingskader van de EU blijft. Het biedt ruimte voor de uitvoering van alle maatregelen van het herstelplan. Beseffend dat die maatregelen tijdelijk voor een tekort zullen zorgen, zegt de Raad andermaal zijn volledige steun toe aan duurzame overheidsfinanciën, en roept hij de lidstaten op om, zo spoedig mogelijk, overeenkomstig het Pact en naargelang van het economische herstel, terug te keren naar de begrotingsdoelstellingen voor de middellange termijn.
14. Gezien de huidige omstandigheden moeten de mededingingsregels door de Commissie voorts snel en flexibel kunnen worden toegepast. In dit verband toont de Europese Raad zich met name ingenomen met de aanneming door de Commissie van nieuwe richtsnoeren voor de financiële instellingen en roept hij op tot snelle uitvoering daarvan.
15. De Europese Raad is ervan overtuigd dat dit ambitieuze herstelplan, dat samenloopt met vergelijkbare initiatieven van de overige voornaamste wereldeconomieën, een doorslaggevende bijdrage zal leveren aan een snelle terugkeer van de Europese economie naar groei en nieuwe banen. Hij zal vanaf zijn bijeenkomst van maart 2009 nagaan of de uitvoering van het herstelplan goed verloopt en kan het plan dan in voorkomend geval aanvullen of aanpassen.
16. De Europese Raad verzoekt de Raad en de Commissie een dialoog aan te gaan met de olieproducerende landen om te zoeken naar middelen om de energieprijzen duurzaam te stabiliseren.
17. De Europese Raad onderschrijft de doelstelling om dit jaar binnen de Wereldhandelsorganisatie te komen tot een akkoord over de modaliteiten die moeten leiden tot de afsluiting van de ontwikkelingsagenda van Doha met een ambitieus, integraal, evenwichtig resultaat.

18. Europa moet blijven investeren in zijn toekomst. Dat is de prijs die het voor zijn toekomstige welvaart moet betalen. De Europese Raad roept ertoe op om, in samenhang met de ontwikkeling van de Europese onderzoeksruimte en de bezinning op de toekomst van de Lissabonstrategie na 2010, een Europees innovatieplan te lanceren dat beantwoordt aan alle voorwaarden voor duurzame ontwikkeling en dat inzet op de belangrijkste technologieën van de toekomst (met name energie, informatietechnologie, nanotechnologie, ruimtetechnologie en de daarmee samenhangende diensten, levenswetenschappen).

III. Energie en klimaatverandering

19. De Europese Raad is ingenomen met het resultaat van de besprekingen met het Europees Parlement in het kader van de medebeslissingsprocedure, die tot een breed beginselakkoord hebben geleid over het grootste deel van de vier voorstellen van het wetgevingspakket energie/klimaat. Hij is voorts verheugd over het volledige akkoord over de wetgevingsvoorstellen "CO₂-emissies van lichte voertuigen" en "brandstofkwaliteit" en over de richtlijn "hernieuwbare energiebronnen".
20. De Europese Raad heeft een debat gewijd aan de voornaamste oogmerken bij de uitvoering van het pakket en aan de nog onopgeloste vraagstukken. Hij is het eens geworden over de elementen die zijn vervat in document 17215/08.
21. De Europese Raad verzoekt de Raad op basis van de bovenstaande elementen te streven naar een akkoord met het Europees Parlement, zodat er voor het eind van het jaar over het volledige pakket in eerste lezing overeenstemming bereikt kan worden.

22. Met dit pakket kunnen de ambitieuze toezeggingen op energie- en klimaatgebied die de Europese Unie in maart 2007 en maart 2008 heeft gedaan, in het bijzonder de doelstelling om de uitstoot van broeikasgassen in 2020 met 20% te hebben verminderd, gestand worden gedaan. De Europese Raad bevestigt de toezegging van de Europese Unie om - in het kader van een in Kopenhagen te bereiken ambitieus, wereldwijd en breed akkoord over klimaatverandering voor de periode na 2012 - de emissies met 30% te verlagen op voorwaarde dat de andere ontwikkelde landen zich vastleggen op een vergelijkbare emissiebeperking en de economisch meer gevorderde ontwikkelingslanden een bijdrage leveren die in verhouding staat tot hun verantwoordelijkheid en capaciteiten.
23. De Commissie zal de Europese Raad in maart 2010 een gedetailleerde analyse voorleggen van het resultaat van de Conferentie van Kopenhagen, en met name betreffende de overgang van een 20%- naar een 30%-reductie. De Europese Raad zal op basis hiervan de situatie en de effecten daarvan op het concurrentievermogen van de Europese industrie en de andere economische sectoren evalueren.
24. In het kader van dat akkoord en van het economisch herstelplan moet intensiever worden getracht de energie-efficiëntie van gebouwen en de energie-infrastructuren te verbeteren, "groene producten" te promoten en de automobiellindustrie te ondersteunen in haar inspanningen om milieuvriendelijker voertuigen te produceren.
25. Parallel aan haar inspanningen inzake klimaatverandering neemt de Unie resoluut maatregelen om haar energiezekerheid, inclusief de interconnecties en de aansluiting van de meest afgelegen gebieden in Europa, te verbeteren. In dat verband verzoekt de Europese Raad de Raad om, op basis van de in diens conclusies van oktober 2008 bepaalde richtsnoeren, het actieplan van de Commissie inzake energiezekerheid en -solidariteit met spoed te bespreken in de aanloop naar de bijeenkomst van de Europese Raad in maart 2009.

IV. Gemeenschappelijk landbouwbeleid

26. De Europese Raad onderstreept het belang van het akkoord dat in de Raad is bereikt over de "check-up" van het gemeenschappelijk landbouwbeleid.
27. De Europese Raad spreekt zijn steun uit voor de inspanningen die Ierland zich getroost om het hoofd te bieden aan de situatie betreffende varkensvlees, alsook voor de snelle voorzorgsmaatregelen die het heeft getroffen. Hij verzoekt de Commissie de landbouwers en slachthuizen in Ierland te ondersteunen door de maatregelen om de betrokken dieren en producten uit de markt te nemen mede te financieren.

V. Externe betrekkingen en het Europees Veiligheids- en Defensiebeleid

Europees Nabuurschapsbeleid

28. De Europese Raad onderschrijft de oriëntaties die tijdens de ministeriële vergadering op 3 en 4 november 2008 in Marseille zijn geformuleerd en aan de hand waarvan de praktische werking van de Unie voor het Middellandse Zeegebied kon worden bepaald. Hij roept ertoe op om in het kader van de aldus opgerichte structuren dit initiatief in al zijn aspecten voortvarend uit te bouwen.
29. Zo zal het oostelijk partnerschap de EU in staat stellen haar beleid ten aanzien van de oostelijke partners van het Europees Nabuurschapsbeleid¹ aanzienlijk te versterken, in een bilateraal en multilateraal kader, als aanvulling op andere reeds bestaande vormen van samenwerking met de buurlanden van de Unie, zoals de Synergie voor het Zwarte Zeegebied, waarmee rekening dient te worden gehouden. Het oostelijk partnerschap moet de partnerlanden helpen om vorderingen te maken in hun hervormingsproces en aldus bijdragen tot hun stabiliteit en hun toenadering tot de EU. De Europese Raad verwelkomt de voorstellen die de Commissie in haar mededeling van 3 december 2008 heeft gedaan en draagt de Raad op deze te bestuderen en hem verslag uit te brengen, zodat hij dit ambitieuze initiatief tijdens zijn bijeenkomst in maart 2009 kan goedkeuren en het oostelijk partnerschap van start kan gaan tijdens een door het toekomstige Tsjechische voorzitterschap te beleggen top met de partnerlanden.

¹ Armenië, Azerbeidzjan, Belarus, Georgië, Moldavië, Oekraïne.

Europees veiligheids- en defensiebeleid

30. De Europese Raad geeft via de bijgevoegde verklaring¹ uiting aan zijn voornemen een nieuw elan te geven aan het Europees veiligheids- en defensiebeleid. Met inachtneming van de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en van de besluiten van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zal dit beleid zich in volledige complementariteit met de NAVO blijven ontwikkelen in het overeengekomen kader van het strategisch partnerschap tussen de EU en de NAVO, en met eerbiediging van hun respectieve besluitvormingsautonomie en procedures. Te dien einde onderschrijft de Europese Raad de analyse van het verslag over de uitvoering van de Europese veiligheidsstrategie van 2003, en schaart hij zich achter de verklaringen die de Raad² heeft aangenomen en waarin nieuwe doelstellingen worden vastgesteld om de Europese vermogens in de komende jaren te versterken en te optimaliseren, en waarin de wil van de EU om de internationale vrede en de internationale veiligheid te dienen, en tegelijk concreet bij te dragen tot de veiligheid van haar burgers, onderstreept wordt.

¹ zie bijlage 2.

² Zie verwijzingen in bijlage 6.

**Verklaring over de door de Taoiseach genoemde bezwaren van het Ierse volk
met betrekking tot het Verdrag van Lissabon**

- a) Er moet worden voldaan aan de eisen van Ierland met betrekking tot het behoud van zijn traditionele neutraliteitsbeleid;
- b) De bepalingen van het Verdrag van Lissabon moeten onverlet laten dat het bepaalde in de Ierse grondwet met betrekking tot het recht op leven, onderwijs en familie van toepassing blijft;
- c) Op belastinggebied verandert het Verdrag van Lissabon niets aan de omvang of de toepassing van de bevoegdheden van de Unie;
- d) Er wordt bevestigd dat de Unie groot belang hecht aan:
- sociale vooruitgang en de bescherming van de rechten van de werknemers;
 - openbare diensten, als onmisbaar instrument voor sociale en regionale cohesie;
 - de verantwoordelijkheid van de lidstaten voor het verstrekken van onderwijs en gezondheidszorg;
 - de essentiële rol en de ruime discretionaire bevoegdheid van de nationale, regionale en lokale autoriteiten om niet-economische diensten van algemeen belang te verrichten, te doen verrichten en te organiseren, waaraan door geen enkele bepaling van het Verdrag van Lissabon afbreuk wordt gedaan, ook niet door de bepalingen betreffende de gemeenschappelijke handelspolitiek.

Verklaring van de Europese Raad

Verdrag van Lissabon - Overgangsmaatregelen in verband met het voorzitterschap van de Europese Raad en het voorzitterschap van de Raad Buitenlandse Zaken

De Europese Raad komt overeen dat, indien het Verdrag van Lissabon van kracht wordt wanneer er reeds een halfjaarlijks voorzitterschap van de Raad is aangevangen, bij wijze van overgang, teneinde rekening te houden met het voorbereidende werk en met het oog op een harmonieuze continuïteit in de werkzaamheden

- de bevoegde autoriteiten van de lidstaat die het halfjaarlijkse voorzitterschap van de Raad bekleedt tot het einde van het semester ook de resterende zittingen van de Raad en de Europese Raad en de vergaderingen met derde landen zullen voorzitten;
- het daaropvolgende halfjaarlijkse voorzitterschap van de Raad, overeenkomstig het Verdrag, de nodige concrete maatregelen zal nemen in verband met de organisatorische en materiële aspecten van het voorzitterschap van de Europese Raad en de Raad Buitenlandse Zaken. Dit voorzitterschap zal hierover nauw overleg plegen met de (verkozen) voorzitter van de Europese Raad en de (benoemde) hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.

Verklaring van de Europese Raad

Verdrag van Lissabon - Overgangsmaatregelen in verband met de samenstelling van het Europees Parlement

Indien het Verdrag van Lissabon na de Europese verkiezingen van juni 2009 van kracht wordt, zullen er zo spoedig mogelijk overgangsmaatregelen aangenomen worden volgens de nodige juridische procedures teneinde, conform de aantallen die vastgesteld zijn in het kader van de IGC die het Verdrag van Lissabon heeft goedgekeurd, het aantal Parlementsleden van de twaalf lidstaten waarvoor het aantal Parlementsleden vermeerderd zou worden, tot het einde van de zittingsperiode 2009-2014 te verhogen. Derhalve zal het totale aantal Parlementsleden tot het einde van de zittingsperiode 2009-2014 van 736 stijgen tot 754. De bedoeling is dat deze wijziging, indien mogelijk, in de loop van 2010 van kracht wordt.

Verklaring van de Europese Raad

Verdrag van Lissabon - Benoeming van de toekomstige Commissie

De Europese Raad komt overeen dat onmiddellijk na de verkiezingen voor het Europees Parlement in juni 2009 begonnen zal worden aan het proces van de benoeming van de toekomstige Commissie, met name van de voorzitter.

**VERKLARING VAN DE EUROPESE RAAD OVER DE AANSCHERPING VAN HET
EUROPEES VEILIGHEIDS- EN DEFENSIEBELEID (EVDB)**

1. De afgelopen tien jaar heeft de Europese Unie zich een belangrijke speler in de wereldpolitiek betoond. Ten behoeve van een effectief multilateralisme en de vrede neemt zij steeds grotere verantwoordelijkheden op zich, zoals blijkt uit haar civiele en militaire operaties die steeds ambitieuzer en gediversifieerder worden.
2. Het optreden van de Unie blijft steunen op een gezamenlijke analyse van de dreigingen en risico's waaraan de gemeenschappelijke belangen van de Europeanen onderhevig zijn. De Europese Raad onderschrijft in dit verband de analyse die de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger, in overleg met de Commissie, heeft gemaakt in het document waarin de uitvoering van de veiligheidsstrategie van 2003 opnieuw wordt gezien teneinde deze te verbeteren en met nieuwe elementen aan te vullen. Uit dat document blijkt dat de dreigingen die in 2003 in kaart werden gebracht nog steeds bestaan, maar dat er zich daarnaast nieuwe risico's aandienen die de veiligheid van de EU rechtstreeks of onrechtstreeks kunnen ondermijnen, en die zij op mondiaal vlak moet aanpakken.

3. Om die dreigingen het hoofd te bieden, wil de Europese Raad de ontoereikendheid van de beschikbare middelen in Europa verhelpen door de civiele en militaire vermogens geleidelijk te verbeteren. Deze inspanning is ook onontbeerlijk om de Europeanen in staat te stellen zich op geloofwaardige en efficiënte wijze te kwijten van hun verantwoordelijkheden in het kader van een hernieuwd trans-Atlantisch partnerschap, waaraan de Europese Raad zich eens te meer gehecht verklaart. Daartoe onderschrijft hij de door de Raad aangenomen verklaring over de vermogens, waarin cijfermatige en nauwkeurig omschreven doelen zijn opgenomen opdat de EU in de komende jaren in staat is om buiten haar grondgebied gelijktijdig een waaier aan civiele missies en militaire operaties van uiteenlopende omvang uit te voeren, op basis van de meest waarschijnlijke scenario's¹.
4. Het waarmaken van die nieuwe ambitie vergt een engagement om robuuste, flexibele en interoperabele vermogens te ontwikkelen. Dit geschiedt op vrijwillige basis, via innoverende formules van specialisering, pooling en gezamenlijk gebruik met betrekking tot grote uitrustingsprojecten, bij voorrang op de gebieden planning, crisisbeheersing, ruimte en maritieme veiligheid. In dat verband wordt in de verklaring over de vermogens de nadruk gelegd op verschillende concrete projecten in sleutelsectoren. De Europese Raad verklaart vastbesloten te zijn deze langetermijninspanning te ondersteunen en roept de lidstaten op deze toezeggingen in de nationale eisen inzake uitrusting tot uiting te brengen.

¹ In de komende jaren zou Europa daadwerkelijk in staat moeten zijn om met name, in het kader van een omschreven ambitieniveau, binnen 60 dagen 60 000 man in het veld te brengen voor een omvangrijke operatie, binnen het scala van operaties dat is voorzien in het hoofddoel 2010 en in het civiel hoofddoel 2010, gelijktijdig de planning en het verloop te verzekeren van:

- twee belangrijke operaties van stabilisatie en wederopbouw, met een aangepaste civiele component, geschraagd door ten hoogste 10 000 manschappen gedurende ten minste twee jaar;
- twee snellereactieoperaties van beperkte duur waarbij met name de gevechtsgroepen van de EU worden ingezet;
- een operatie waarbij Europese burgers in een noodsituatie worden geëvacueerd (binnen 10 dagen), rekening houdend met de centrale rol van elke lidstaat ten aanzien van zijn onderdanen, en met inachtneming van het concept "leidende staat voor consulaire zaken";
- een surveillance-/interdictiemissie op zee of in de lucht;
- een civiel-militaire operatie voor humanitaire bijstand die tot 90 dagen zou kunnen duren;
- een twaalfstal civiele EVDB-missies (met name missies op het vlak van politie, rechtsstaat, civiel bestuur, civiele bescherming, hervorming van de veiligheidssector of waarneming) van uiteenlopende omvang, met name in snellereactiesituaties, waaronder ten minste één grote (desgewenst tot 3000 deskundigen) die verscheidene jaren zou kunnen duren.

Voor haar operaties en missies maakt de Europese Unie op passende wijze en in overeenstemming met haar procedures, gebruik van de middelen en vermogens van de lidstaten, van de Europese Unie en, in voorkomend geval voor haar militaire operaties, van de NAVO.

5. De herstructurering van de Europese industriële en technologische defensiebasis, met name rond centra waar Europees toponderzoek plaatsvindt, waarbij overlapping wordt vermeden, zodat een robuuste, concurrerende sector ontstaat, is een strategische en economische noodzaak. Dit vergt versterking van het ondernemingsbestuur, een grotere inspanning inzake onderzoek en technologie, en de totstandbrenging van een dynamischer Europese wapenmarkt. In dit verband roept de Europese Raad ertoe op de richtlijnen betreffende de intracommunautaire overdracht van defensiegoederen en overheidsopdrachten op defensiegebied snel af te ronden.

De Europese Raad steunt ook het besluit om een op het Erasmus-programma geïnspireerd initiatief te lanceren, om de uitwisseling van jonge Europese officieren te bevorderen.

6. De Europese Raad moedigt de inspanningen van de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger aan om te komen tot een nieuwe civiel-militaire planningsstructuur op strategisch niveau voor de EVDB-operaties en -missies.
7. De Europese Raad wijst op de vaste wil van de Unie om de ondersteuning voort te zetten die zij biedt aan de Verenigde Naties en aan de inspanningen van regionale veiligheidsorganisaties, waaronder de Afrikaanse Unie, ter bevordering van de internationale vrede en veiligheid. Tevens bevestigt hij nogmaals de doelstelling om het strategisch partnerschap tussen de EU en de NAVO te versterken teneinde tegemoet te komen aan de huidige behoeften, waarbij wederzijdse versterking en inachtneming van elkaars beslissingsautonomie het oogmerk zijn. Daartoe steunt hij ook de instelling van een informele groep op hoog niveau EU-NAVO die de samenwerking tussen beide organisaties in het veld op pragmatische wijze moet verbeteren. Hij herinnert eraan dat het noodzakelijk is ten volle het overeengekomen kader te benutten dat het mogelijk maakt de Europese bondgenoten die geen lid zijn van de EU bij het EVDB te betrekken, met inachtneming van de procedures van de Unie.

8. Ten slotte onderschrijft de Europese Raad de verklaring over de internationale veiligheid die de Raad heeft aangenomen, waarin wordt besloten tot concrete maatregelen om de EU een actievere rol te laten spelen bij de bestrijding van terrorisme, verspreiding van massavernietigingswapens, georganiseerde criminaliteit en cyberaanvallen. Hij verzoekt de Raad en de lidstaten om met passende beleidsinitiatieven en instrumenten te zorgen voor de concrete uitvoering van die maatregelen.
-

Verklaring van de Europese Raad over het Midden-Oosten

Het vredesproces in het Midden-Oosten zal ook in 2009 één van de belangrijkste prioriteiten van de Europese Unie zijn. Een rechtvaardige, duurzame en alomvattende vrede is dringend noodzakelijk. De EU zal, zowel op praktisch als op politiek niveau, al het mogelijke doen om ervoor te zorgen dat het komende jaar vorderingen worden geboekt in het kader van het vredesproces, waarbij zij nauw zal samenwerken met haar internationale partners, met name het Kwartet, om voor het Israëliisch-Palestijnse conflict tot een duurzame oplossing te komen, waarbij twee staten in vrede en veiligheid naast elkaar bestaan. De EU zal ook de besprekingen tussen Israël en Syrië alsmede, indien mogelijk, Libanon, steunen. De Europese Raad is ingenomen met de inspanningen om een nieuwe impuls te geven aan het Arabische vredesinitiatief (met inbegrip van het schrijven van de Arabische ministers van Buitenlandse Zaken aan de toekomstige president, Barack Obama) in het kader van een alomvattende aanpak om vrede tussen Israël en de gehele regio te bewerkstelligen. Wij dringen er bij de nieuwe Amerikaanse regering op aan samen met de Europese Unie van het vredesproces een dringende en centrale prioriteit te maken.

BIJLAGE 4

Verklaring van de Europese Raad over Zimbabwe

De Europese Raad is ernstig bezorgd over de verslechtering van de humanitaire situatie in Zimbabwe. Hij vraagt om de onmiddellijke vrijlating van de mensen die geen contact met de buitenwereld mogen hebben, zoals de mensenrechtenactiviste mevrouw Mukoko. Hij verzoekt om onmiddellijke toegang voor de humanitaire hulp, met name gezien de zich uitbreidende cholera-epidemie.

Meer dan ooit tevoren is het nodig dat alle legitieme politieke partijen een oplossing vinden die in overeenstemming is met de resultaten van de verkiezingen eerder dit jaar.

Verklaring van de Europese Raad over sport

De Europese Raad onderkent het belang van de waarden die met sport samenhangen, en die van essentieel belang zijn voor de Europese samenleving.

Hij onderstreept dat de specifieke kenmerken van sport in aanmerking moeten worden genomen, los van de economische dimensie ervan.

De Raad is verheugd dat een constructieve dialoog is opgezet in het kader van het eerste Europese sportforum dat door de Commissie wordt georganiseerd.

Hij roept op deze dialoog met het Internationaal Olympisch Comité en de vertegenwoordigers van de sportwereld te intensiveren, met name over het punt van de "dubbele opleiding" van jongeren (sportopleiding en gewoon onderwijs).

Lijst van aan de Europese Raad voorgelegde referentiedocumenten

- Rapport van de secretaris-generaal/hoge vertegenwoordiger over de Europese veiligheidsstrategie (doc. 17104/08)
- Verklaring van de Raad van 8 december 2008 over de versterking van de vermogens van het Europees veiligheids- en defensiebeleid (doc. 16840/08)
- Verklaring van de Raad van 8 december 2008 over de internationale veiligheid (doc. 16751/08)
- Conclusies van de Raad van 8 december 2008 betreffende de integratie van de Roma-zigeuners (doc. 15976/1/08 REV 1)
- Conclusies van de Raad van 8 december 2008 over het geïntegreerd maritiem beleid (doc. 16503/1/08 REV 1)
- Conclusies van de Raad van 8 december 2008 betreffende de uitbreiding (doc. 16981/08)
- Verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie van 22 oktober 2008 "Communiceren over Europa in partnerschap" (doc. 13712/08)

